

Aan het College van Burgemeester en wethouders van Hardinxveld Giessendam
p/a digitaal Griffie Hardinxveld Giessendam

Datum: 15 september 2023
Betreft: Advies Herijking Wmo-beleid en verordening maatschappelijke
ondersteuning Hardinxveld Giessendam

Geacht college,

De herijking van het Wmo-beleid en de verordening maatschappelijke ondersteuning is verschillende keren besproken tijdens de overleggen tussen de Regionale WMO Adviesraad Drechtsteden en de SDD (Sociale Dienst Drechtsteden). Dit heeft geleid tot een advies vanuit de regionale adviesraad aan het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling op 3 april van dit jaar. Adviezen die daarin zijn gegeven hebben geleid tot een aantal aanpassingen in het voorgestelde WMO-beleid. De reactie, met daarin de toegezegde wijzingen, van het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal hebben wij volledigheidshalve bijgevoegd.

De integrale herijking van het Wmo-beleid was voor de regionale adviesraad aanleiding om uitgebreid stil te staan bij de achterliggende visie en uitgangspunten. De adviesraad heeft geprobeerd aan beleidsmakers (ambtelijk en politiek) duidelijk te maken dat zij zich opnieuw realiseren wat samenleving én overheid kunnen betekenen voor de zelfredzaamheid en participatie van de inwoners. Datzelfde signaal willen wij, als lokaal Platform Sociaal Domein, ook aan 'onze' ambtenaren, beleidsmakers maar vooral aan de politiek meegeven.

De 'menselijke maat' lijkt soms uit de maatschappij te zijn verdwenen en te hebben plaatsgemaakt voor een discussie over budgetten, -overschrijdingen, behandel tijden en afschaling van primaire zorg. Dat is niet de maatschappij die wij voor ogen hebben. Er is een grens aan zelfredzaamheid en participatie van kwetsbare burgers. Ons Platform maakt zich hard en zet zich in een spreekbuis te zijn voor die doelgroepen die minder goed in staat zijn dat zelf te organiseren. Daarnaast proberen wij, met ons netwerk, verbeteringen in onze lokale zorgaanbieding aan te dragen. Om dat te kunnen bereiken is een goede samenwerking met stakeholders, waarbij de gemeente(ambtenaren) belangrijk zijn, van het grootste belang. Mede door onze Participantenraad, onze voelhoorns in de Hardinxveldse samenleving, proberen wij de zorgen die er zijn over afschaling of niet goed functioneren van primaire zorg een gezicht te geven.

Er is ons veel aan gelegen om de hernieuwde contacten met ambtenaren, wethouder en raadscommissie Sociaal Domein in stand te houden en daarmee een bijdrage te leveren aan het verder verbeteren van het woon- en leefklimaat in ons dorp waar niemand wordt uitgesloten en een ieder de aandacht, zorg en toewijding krijgt die zij/hij/neutral verdient. Wij zijn dan ook verheugd dat u ons Platform met naam en toenaam in deze verordening heeft opgenomen. Laat het onderstaand advies daar een aanzet voor zijn.

Door lokale gemeenten te maken keuzes

Vanaf 1 januari 2022 zijn de afzonderlijke gemeenteraden aan zet om hun Wmo-verordening vast te stellen. Vanuit de GR Sociaal wordt 'slechts' een model aangeleverd. De besluitvorming in de zeven gemeenten kan dus leiden tot verschillen in de te treffen voorzieningen. Dit is een door de gemeenten gemaakte politieke keuze.

Om meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden die de plaatselijke politiek heeft tot het maken van keuzes is op regionaal niveau door de SDD een overzicht gemaakt. Dit overzicht hebben wij gehanteerd bij de totstandkoming van dit advies.

Daarnaast heeft ons bestuur de aan ons verstrekte verordening en bijbehorende documenten bestudeerd en er zijn opmerkingen gemaakt die in dit advies terug zullen komen.

Allereerst willen wij u onze bevindingen op de verordening met u delen:

Toegang Maatwerkvoorzieningen (Hoofdstuk 2)

Voor velen een eerste 'kennismaking' met het doelhof aan regelingen en (on)mogelijkheden.

Het doen van een melding is nu zo ingericht dat dit digitaal, telefonisch of mondeling kan plaatsvinden. Dit terwijl het college digitaal én schriftelijk gaat reageren.

Er is ons veel aan gelegen om de toegankelijkheid zo breed mogelijk te laten zijn met daarbij een duidelijke reactietermijn vanuit het college.

Ons advies: geef de mogelijkheid om ook schriftelijk een melding te kunnen doen met daarbij een duidelijke maximale reactietermijn vanuit het college zodat de indiener niet lang in het ongewisse blijft of zijn melding al dan niet is aangekomen.

De mogelijkheid van een cliënt om zich 'desgewenst' te laten bijstaan door een onafhankelijk cliëntondersteuner is wat ons betreft te vrijblijvend. Uiteraard zijn er voldoende inwoners en mantelzorgers die mondig genoeg zijn om een gedane melding te kunnen bespreken met de SDD, maar juist diegenen die daartoe minder goed in staat zijn, zijn vaak ook niet mondig genoeg om die ondersteuning te vragen. Graag zouden wij met u daarover in gesprek gaan.

Maatwerkvoorzieningen (Hoofdstuk 4)

In de 'algemene toegangscriteria' zijn diverse opmerkingen te maken en adviezen te geven:

Bij 1b is ons *advies* om 'passendheid' belangrijker te laten zijn dan 'goedkoopst'. Dit om verspilling van middelen en frustratie bij de cliënt te voorkomen.

Bij 1d-2 een betere definitie te geven van wat onder 'gebruikelijke hulp' wordt verstaan.

Bij 2b geeft het woord 'geacht' aan dat er een beoordeling plaatsvindt. Door wie of welke instantie wordt die beoordeling gedaan?

In datzelfde artikel graag de schrijffout 'maatvoorziening' herstellen.

Artikel 2d vinden wij een gevaarlijk artikel dat niet alleen multi-interpretabel is maar waardoor tevens aan een cliënt noodzakelijke zorg kan worden onthouden.

Bijvoorbeeld de veronderstelling dat door het ouder worden gebreken zijn te verwachten waarbij de beoordeling of dit 'redelijkerwijs niet verwacht kon worden' niet door een arts of ander daartoe deskundige zorgverlener wordt vastgesteld.

Ons advies: verduidelijk dit artikel zodat duidelijk wordt wat er wordt bedoeld met 'redelijkerwijs niet verwacht kon worden' en dat beoordeling door een deskundige plaatsvindt.

In artikel 4.3.2 is een zinsnede opgenomen waaruit onduidelijk is wie nu vaststelt of een eigen netwerk van de cliënt niet toereikend is. Ook is een eventuele bezwaarprocedure niet opgenomen.

Ons advies: verduidelijk dit artikel zodat duidelijk is welke deskundige de ontoereikendheid van het netwerk van een cliënt kan vaststellen, inclusief een verwijzing naar een bezwaarmogelijkheid.

Artikel 4.4.2 ook hier het woordje 'vastgesteld' zonder dat duidelijk is wie of welke instantie daarmee wordt bedoeld.

Ons advies: verduidelijk dit artikel

In artikel 4.4.3. staat dat er gekozen wordt door de 'dichtstbijzijnde passende locatie'. Wij lezen hierin dat 'passendheid' vóór 'dichtstbijzijnd' gaat. Terecht.

Artikel 4.6.1-b Daar staat eea over 'respijtzorg'. Graag zouden wij van u willen vernemen welke vormen van respijtzorg er in ons dorp actief zijn.

Artikel 4.6.2. Opnieuw wordt er eea 'vastgesteld' zonder dat duidelijk is gemaakt door wie of welke organisatie die bevoegdheid heeft/krijgt.

Ons advies: verduidelijk dit artikel.

Artikel 4.7.-e betreft het onderhoud van een woning waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen eigen woning en (sociale) huurwoning. Welke instrumenten heeft de gemeente om in beide gevallen een woning te laten aanpassen?

Artikel 4.7.-f lijkt een contradictio in terminis: het laatste deel van het artikel is in tegenspraak met het eerste deel. De cliënt is namelijk niet verhuisd.

Artikel 4.7.-h Er zijn talloze studies waarbij wordt aangetoond dat het uit de eigen sociale omgeving weghalen van een cliënt leidt tot een complexere zorg/ziektebeeld. Daarvoor zal het college zich eerst diepgaand moeten vergewissen dat dit in het onderhavige vraagstuk niet het geval zal zijn, en voor zichzelf duidelijke criteria moeten stellen (inclusief advisering door een daartoe bevoegde deskundige) alvorens dit 'paardenmiddel' in te zetten.

Ons advies: stel interne richtlijnen op waaronder een dergelijk besluit kan worden genomen.

De artikelen 4.10 tot en met 4.12 (persoonsgebonden budget) zijn dermate gedetailleerd en ingewikkeld dat het lijkt alsof de deur om een pgb aan te vragen wordt dicht gezet. Ons is uiteraard bekend dat er diverse frauduleuze praktijken op dit gebied zijn geweest. Wij vrezen echter dat door de ingewikkeldheid van deze artikelen het kind met het badwater wordt weggegooid.

Bijdrage (Hoofdstuk 5)

Ons verbaasde het artikel 5.3. De was- en strijkservice. Voor zover ons bekend zou dit pakket niet door de gemeente Hardinxveld Giessendam worden opgenomen.

Toezicht-en handhaving (Hoofdstuk 6)

Dat er toezicht moet worden gehouden op mogelijkheden tot fraude of besteding van middelen waar zij niet voor bestemd zijn, is ons duidelijk.

Wij willen het college er echter dringend op wijzen dat toezicht op basis van risicoprofielen en bestandsvergelijkingen in dit land tot enorme vraagstukken hebben geleid.

Onze vraag aan het college is: op welke wijze garandeert het college dat het toezicht op een zodanige wijze wordt uitgeoefend dat er geen sprake zal zijn van vooringenomenheid bij het uitvoeren van de toezichthoudende taak en dat controleacties gericht op specifieke doelgroepen zonder aanwijsbare reden niet zullen plaatsvinden. Gevolgd door de vragen: welke instantie(s) gaan deze werkzaamheden uitvoeren en wordt er in de rapportages van de uitgevoerde werkzaamheden / uitwisseling van gegevens tussen instanties de regels van de AVG in acht gehouden.

Kwaliteit (Hoofdstuk 8)

Dit uitgebreide artikel kent in de Regionale WMO Adviesraad ook een warme belangstelling. Regelmatig wordt er met de SDD over dit onderwerp gesproken. Dan niet alleen over de wijze van borging van de kwaliteit maar ook het toezicht daarop. Graag zouden wij van u willen vernemen of het college aanvullende kwaliteitseisen of anderszins aan de SDD wil gaan voorstellen, anders dan in dit hoofdstuk staan.

Waardering van mantelzorgers (Hoofdstuk 10)

Graag gaan wij met het college in overleg over de wijze waarop een dergelijke waardering vorm zou moeten krijgen. Tevens kaarten wij dan graag aan of er al enig zicht is op het leger van mantelzorgers en informele hulpverleners. Bij gemeente/Servanda is slechts een fractie van het geheel bekend.

Als we het hebben over zelfredzaamheid, belang van een sociaal netwerk en zo lang mogelijk in het eigen huis blijven wonen, verdient dit hoofdstuk veel en vaak aandacht.

Burger- en cliëntenparticipatie (Hoofdstuk 11)

Er is in de advisering door de Regionale WMO Adviesraad al diepgaand ingegaan op de rol en positie van de Regionale Adviesraad Sociaal in deze (lokale) verordening.

Gemakshalve verwijzen wij naar die uiteenzetting en naar de reactie van het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal hierop.

Door lokale gemeenten te maken keuzes, deel 2.

Op basis van de door de SDD aan ons aangereikte overzicht van door de lokale politiek te maken keuzes, willen wij u het volgende adviseren:

De eigen bijdrage Drechtopper, gelijk te trekken met het OV. Zie ook Hoofdstuk 5.4.

De client betaalt een bijdrage voor het gebruik van het collectief vervoer, die per rit bestaat uit:

- a. Een opstaptarief van € 0,648 en een kilometertarief van € 0,108 als de besproken aanvangstijd van de rit binnen de daluren ligt;*
- b. Een opstaptarief van € 1,08 en een kilometertarief van € 0,18 als de besproken aanvangstijd van de rit buiten de daluren ligt.*

De laagste inkomens worden hierdoor onnodig geraakt.

Derhalve is ons advies: overweeg deze hele clause. Of handhaaf het huidige niveau in ieder geval voor ritten naar zorgverleners. Artsen, ziekenhuizen, dagbestedingen, fysiotherapie e.d.

Tevens zal het college het voortouw moeten nemen tot afspraken op regionaal niveau om dit met de afsprakenbureaus van ziekenhuizen, en andere zorgverleners te bespreken om tot een oplossing te komen, zodat voor deze groep een passende (maatwerk) oplossing komt.

Volgens berekeningen van de SDD zou dit de gemeente ca. € 9.500 gaan kosten.

Aanvullend is de differentiatie tussen dal- en piekuren niet altijd door een cliënt te beïnvloeden. Bijvoorbeeld bij het hierboven aangehaalde bezoek aan een ziekenhuis of een andere zorgverlener. Juist om deze ongelijkheid in het wel/niet beïnvloedbaar zijn van een noodzakelijke reis weg te nemen is ons advies: schaf ook deze differentiatie af. Volgens berekeningen van de SDD zou dit de gemeente ca. € 850 gaan kosten.

Tot zover onze advisering.

In afwachting van uw reactie, met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Jacques van de Minkelis', written over a diagonal line.

Jacques van de Minkelis
voorzitter Platform Sociaal Domein Hardinxveld Giessendam